

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3222/2015. (XI. 10.) AB VÉGZÉSE**alkotmányjogi panasz visszautasításáról**

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Pfv.III.20.535/2014/9. számú közbenső ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.III.20.535/2014/9. számú közbenső ítélete ellen terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt 2015. február 12-én, a Szolnoki Járásbíróság mint elsőfokú bíróság útján az Alkotmánybírósághoz. Az alkotmányjogi panasz az Alkotmánybíróságra 2015. március 30-án érkezett be. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság főtítkárnak felhívására 2015. május 13-án kiegészítette. A panaszbeadvány a támadott bírói döntéseket az Alaptörvény O) cikkével, T) cikk (1) bekezdésével, 28. cikkével, XV. cikk (1)–(2) bekezdésével, valamint XXVIII. cikk (7) bekezdésével tartotta ellentétesnek. Az alkotmányjogi panasz kiegészítésében az indítványozó az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezéseként hivatkozott még a XIII. cikk (1) bekezdésére és a XXVIII. cikk (1) bekezdésére is.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz előzményeként a mellékelt iratokból megállapítható, hogy az indítványozó tulajdonát képezi 1993-tól egy Tószeg külterületén található, mesterségesen kialakított horgásztó. A tavon az indítványozó halgazdálkodást folytat, és az ott horgászók számára lehetőséget biztosít éves területi horgászengedély, napi jegy, stégbérlet, valamint helybérlet váltására. A tó fölött áthalad az egyik áramszolgáltató tulajdonában álló, korábban létesített nagyfeszültségű vezeték. A horgásztavon heti rendszerességgel horgásztó – gyakran a családjával együtt – a helyi körzeti megbízott, aki 2009-től 2011-ig, rendőri hivatására tekintettel, névre szóló ingyenes éves horgászjegyet is kapott

az indítványozótól. 2006-ban a körzeti megbízott egyik kollégája a horgászto egyik zsilipjénél horgászva áramütést szenvedett, mert karbonszálas horgászbotjával túl közel ért az ott a földfelszíntől számítva kb. 6 méter magasságban húzódó nagyfeszültségű szabadvezetékhez. A balesetet szenvedett személy a körzeti megbízottal jó ismerősi viszonyban volt, a baleset körülményeiről neki részletesen beszámolt. E 2006-ban történt balesetet követően az indítványozót a bíróság nemvagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte, mert a baleset helyszíne horgászásra alkalmas volt, ott látszólag kialakított horgászhely volt. A balesetet követően az indítványozó ezen a helyen a zsilipre kihelyezett egy „Horgászni tilos!” táblát, valamint a területen egy „Magánterület, belépni tilos!” táblát is; innen a horgászokat fokozatosan másik helyre irányította, a zsilipet nem használta, hagyta a helyet náddal benőni, és a jegyváltó helyen található térképen is egyértelműen bejelölte, hogy ezen a területen tilos horgászni. Az indítványozó halőrei folyamatosan felhívták az esetlegesen ott horgászók figyelmét arra, hogy azon a helyen horgászni tilos és balesetveszélyes. A veszélyt jelző táblák a nagyfeszültségű vezeték tartó oszlopokon is ki voltak helyezve; ezen kívül pedig az utóbbi időszakban a karbonszálas horgászbotokon is feltüntették a figyelmeztető jelzést, hogy nagyfeszültség közelében tilos velük horgászni. Mindezek ellenére azonban a helyi körzeti megbízott továbbra is főként ezen a helyen szeretett horgászni; azt követően is, hogy az indítványozó halőrei többször is figyelmeztették őt a balesetveszélyre, illetve 2008-ban részére egy stéget is biztosítottak a tó másik részén.

- [3] 2011. április 20-án a helyi körzeti megbízott a gyermekével erre az említett helyre ment ki a horgásztóhoz, és egy 4,75 méter hosszú karbonszálas horgászbottal horgászott. A bot horgászás közben hozzáért a nagyfeszültségű vezetékhez, melynek következtében a helyi körzeti megbízott áramütést szenvedett, és elhunyt. A halálos balesetet követően felesége egyedül maradt két kiskorú gyermekükkel.
- [4] Ezt követően az elhunyt özvegye és két gyermeke keresettel fordultak a bírósághoz, és nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérték kötelezni az érintett áramszolgáltatót (mint elsőrendű alperest), valamint az indítványozót (mint másodrendű alperest). Keresetüket az elsőrendű alperessel szemben a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 345. §-ára (veszélyes üzem kárfelelőssége), a másodrendű alperessel szemben a régi Ptk. 339. §-ára (a kárfelelősség általános szabálya) alapították.

- [5] 3. Az ügyben első fokon a Szolnoki Járásbíróság döntött a 2013. július 18-án kelt, 2.P.22.438/2011/67. számú ítéletével. Megállapította, hogy a felperesek

keresete az elsőrendű alperessel szemben nagyrészt alapos, míg az indítványozóval – mint másodrendű alperessel – szemben alaptalan.

- [6] Az elsőfokú döntéssel szemben a felperesek és az elsőrendű alperes élt fellebbezéssel. A másodfokú döntést a Szolnoki Törvényszék hozta meg, a 2013. november 13-án kelt, 7.Pf.21.042/2013/6. számú ítéletével. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet részben és akként változtatta meg, hogy a felperesek keresetét az elsőrendű alperessel szemben is elutasította.
- [7] A jogerős ítélet ellen a felperesek felülvizsgálati kérelmet nyújtottak be. Erről a Kúria a – jelen alkotmányjogi panasszal támadott – 2014. október 15-én kelt, Pfv.III.20.535/2014/9. számú közbenső ítélettel döntött. A Kúria a másodfokú ítéletet hatályon kívül helyezte, az elsőfokú ítéletet pedig megváltoztatta, és megállapította az elsőrendű alperes 50%-os, valamint az indítványozó (mint másodrendű alperes) 30 %-os kártérítő felelősségét a felperesek nem vagyoni káraiért azzal, hogy az alperesek kártérítő felelőssége 30%-os mértékben egyetemleges. A Kúria döntése megállapította, hogy az elsőrendű alperesnek a felelősségét nem sikerült kimentenie, mert egyrészt volt több olyan műszaki megoldás a perbeli nagyfeszültségű vezeték elvezetésére, amellyel nem nagy költséggel a horgasztó használata biztonságossá tehető lett volna, másrészt pedig az ő feladata lett volna azt elérni, hogy a veszélyes szakaszon ne folytathassanak semmilyen tevékenységet. Az elsőrendű alperes felelőssége azonban nem teljes, az elhunyt többszöri, súlyos fokú felróható magatartása betudható a közeli hozzátartozóinak, ezért kárcsökkentésnek van helye, amelynek a mértéke 50%.
- [8] Az alkotmányjogi panasz benyújtását követően a Szolnoki Járásbíróság a 2015. február 26-án kelt, 2.P.20.297/2015/3. számú ítéletével – a Kúria közbenső ítéletének megfelelően – összecszerűen meghatározta az elsőrendű alperest és az indítványozót terhelő nem vagyoni kártérítés mértékét. A mértékek megállapítása során a bíróság azt is figyelembe vette, hogy a másodrendű és harmadrendű felperesek felemelték a keresetüket.
- [9] Az indítványozó a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.III.20.535/2014/9. számú közbenső ítélete ellen az Abtv. 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő. Az Alaptörvényben biztosított, és a támadott bírói döntéssel megsérteni vélt jog megjelöléseként az Alaptörvény O) cikkére, T) cikk (1) bekezdésére, XV. cikk (1)–(2) bekezdéseire, XXVIII. cikk (7) bekezdésére és 28. cikkére hivatkozott.
- [10] Az indítványozó az alkotmányjogi panaszt – az Alkotmánybíróság főtítkárnak felhívására – 2015. május 13-án kiegészítette. Az alkotmányjogi panasz kiegészítésében előadta, hogy a Kúriának ez a „szociális alapon” meghozott

döntése sérti a bíróság pártatlanságának alaptörvényi követelményét és a tisztességes tárgyaláshoz való jogot, valamint a (vagyonon alapon történő) hátrányos megkülönböztetés tilalmát is. Az alkotmányjogi panasz kiegészítése felvetette az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tulajdonhoz való jog sérelmét is, mivel a kártérítési felelősség hiányában kirótt kártérítés az alperesek vagyonát csökkentette.

- [11] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése előírja, hogy az alkotmányjogi panasz érdemi elbírálása előtt dönteni kell annak befogadásáról. Az alkotmányjogi panasz befogadásáról az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján – figyelemmel az Abtv. 47. § (1) bekezdésére, 50. § (1) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 5. § (1) és (2) bekezdéseire – tanácsban eljárva dönt. A panaszt akkor lehet befogadni, ha az megfelel a törvényben előírt formai és tartalmi követelményeknek, különösen az Abtv. 26–27. és 29–31. §-aiban foglalt feltételeknek. Ezeken kívül az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglalt kritériumoknak.
- [12] Jelen esetben a panasz nem felel meg ezeknek a követelményeknek, az alábbiak miatt.
- [13] Az alkotmányjogi panasz tartalmazza azt a törvényi rendelkezést – nevezetesen az Abtv. 27. §-ára történő hivatkozást –, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont].
- [14] Az indítvány kitér az eljárás megindításának indokaira, és megsérteni vélt Alaptörvényben biztosított jogként az O) cikkekre, a T) cikk (1) bekezdésére, a XIII. cikk (1) bekezdésére, a XV. cikk (1)–(2) bekezdéseire, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseire, valamint a 28. cikkekre hivatkozott.
- [15] Az Alaptörvény O) cikkére, T) cikk (1) bekezdésére és 28. cikkére történő hivatkozás kapcsán az Alkotmánybíróság rámutat, hogy ezek a rendelkezések nem minősülnek – az Abtv. 27. § a) pontja szerinti – Alaptörvényben biztosított olyan jogoknak, amelyre alkotmányjogi panaszt közvetlenül lehetne alapítani. Az indítvány e rendelkezésekre hivatkozó részei ezért nem bírálhatók el érdemben.
- [16] Az indítvány megjelöli az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói döntést: a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.III.20.535/2014/9. számú közbenső ítéletét.
- [17] Az indítvány az Alaptörvény megsértett rendelkezéseként – a 11. pontban írtak szerint – az O) cikkekre, a T) cikk (1) bekezdésére, a XIII. cikk (1) bekezdésére, a XV. cikk (1)–(2) bekezdéseire, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseire, valamint a 28. cikkekre hivatkozik [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont].

- [18] Az indítvány – részben – tartalmaz indokolást arra nézve, hogy a támadott bírósági döntések miért ellentétesek az Alaptörvény hivatkozott rendelkezéseivel [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont]. Ez az indokolás azonban, az alkotmányjogi panasz ismertetésénél írtak szerint, a támadott bírósági döntés indítványozóra nézve kedvezőtlen részeinek kritikáját foglalja magában.
- [19] Ezen kívül az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdését az alkotmányjogi panasz csak felsorolta, mint sérülni vélt rendelkezést, de indokolást nem kapcsolt hozzá. Nem tartalmaz továbbá érdemi elbírálást lehetővé tevő, alkotmányjogi szempontból releváns indokolást az indítvány a hátrányos megkülönböztetés tilalmába ütközés kapcsán sem; így nem tér ki pl. arra sem, hogy a – nem vagyoni kártérítésről szóló, valamelyik peres fél számára elkerülhetetlenül vagyoni hátránnyal járó – bírói döntés milyen összefüggésben vetheti fel a diszkriminációtilalomba ütközés kérdését, vagy milyen szempontok szerint alkotnának egységes, homogén csoportot a per felperesei és alperesei. Ezért az alkotmányjogi panasz Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésére és XV. cikk (1)–(2) bekezdéseire hivatkozó részei érdemi elbírálására nincs lehetőség.
- [20] Az indítvány tartalmaz kifejezett kérelmet a bírói döntések megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [21] Az alkotmányjogi panasz benyújtása az Abtv. 53. § (1)–(2) bekezdésének megfelelően történt.
- [22] Az Abtv. 29. §-a szerint: „Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.” Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz ezen tartalmi befogadási követelményével összefüggésben az alábbi megállapításokat teszi.
- [23] Az indítványozó – a már említett alaptörvényi rendelkezéseken kívül – hivatkozott az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz való joga sérelmére is, mivel a – véleménye szerint – kártérítési felelősség fennállta nélkül kirótt kártérítés-fizetési kötelezettség a vagyonát csökkentette.
- [24] Az Alkotmánybíróság a tulajdonhoz való jog kapcsán már rámutatott, hogy annak „[...] az Alaptörvény XIII. cikkében foglalt szabálya alapvetően a tulajdonjog alkotmányos intézményének kétségbevonásával, a tulajdonhoz való jognak a szakjogági jogalkalmazáson (jogértelmezésen) kívül eső elvitatásával, illetve a tulajdonnak az állam általi, a kisajátításra vonatkozó alaptörvényi feltételeket figyelmen kívül hagyó elvonásával sérülhet.” {3021/2014. (II. 11.) AB végzés, Indokolás [16].} Az Alkotmánybíróság arra is hivatkozott már, hogy „[...] a kártérítés megfizetése iránti eljárás lefolytatása, a tényállás megállapítása és a [rég]i Ptk. alapján való értékelése kizárólag az arra illetékes bíróságok

feladata [...]” {3068/2015. (IV. 10.) AB végzés, Indokolás [12]}; valamint, hogy „[...] a tulajdonhoz való jog sérelmének megállapítását önmagában az indítványozóra nézve kedvezőtlen bírósági döntés még nem alapozza meg. Az eljáró bíróságok magánjogi jogvitát döntöttek el [...], ezekben az alperest marasztalták, ez azonban nem jelenti a tulajdonjog olyan korlátozását, ami alkotmányjogi relevanciával bírna. [...] Magánjogi jogvitában [...] szembe kerül a peres felek tulajdonjoga, és az egyik fél joga természetesen a másik fölé kerül, ez azonban nem eredményezi az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése sérelmét.” {3157/2013. (VII. 24.) AB végzés, Indokolás [32]}

- [25] Mindezekre figyelemmel a jelen ügyben sem állított az indítvány az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése kapcsán olyan pontosan körülírt alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre mutatna.
- [26] Az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezéseként jelölte meg az indítványozó a XXVIII. cikk (1) bekezdését is, mert – véleménye szerint – a Kúria „szociális alapon” meghozott, a fizetőképes alperesek vagyonát terhelő döntése sérti a bíróság pártatlanságának alaptörvényi követelményét és a tisztességes tárgyaláshoz való jogot.
- [27] Az Alkotmánybíróság ezen indítványozói hivatkozással kapcsolatban megjegyzi, hogy az alapul fekvő ügyben a tényállás feltárása, a bizonyítékok mérlegelése és az irányadó jogszabályok alapján a következtetések levonása, valamint a kárfelelősség telepítése a rendes bíróságok feladata, és mindezek önmagukban alkotmányossági kérdést nem vetnek fel. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz e tekintetben is az indítványozó (mint alperes) számára kedvezőtlen bírósági döntés – elsősorban a kártérítés jogszerűségével kapcsolatos – megállapításainak tartalmi, és nem alkotmányossági kritikáját tartalmazza. „Az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján az ítéleteknek kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgálatára van jogköre, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség esetén. A bírói döntés irányának, önmagában a bírósági joggyakorlat tartalmának (annak, hogy a rendes bíróságok egy-egy tényt miként értékelték), valamint a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára azonban nem rendelkezik hatáskörrel.” {3232/2013. (XII. 21.) AB végzés, Indokolás [17]} Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is hangsúlyozza: „Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés *d*) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja

a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslással (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor.” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}

[28] 5. Az Alkotmánybíróság ezért – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (2)–(3) bekezdései, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 5. § (1)–(2) bekezdései alapján eljárva – az alkotmányjogi panaszt visszautasította, az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése és a XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 30. § (2) bekezdés *a*) pontja, az Alaptörvény O) cikke, T) cikk (1) bekezdése, XV. cikk (1)–(2) bekezdései, XXVIII. cikk (7) bekezdése és 28. cikke tekintetében pedig az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján.

Budapest, 2015. november 3.

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkócs Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/908/2015.

